

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (втори състав)

28 октомври 2021 година*

„Преюдициално запитване — Опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна — Директива 92/43/ЕИО — Член 12, параграф 1 — Строга система за опазване на животинските видове — Приложение IV, буква а) — *Cricetus cricetus* (обикновен хомяк) — Места за почивка и места за размножаване — Повреждане или унищожаване“

По дело C-357/20

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Verwaltungsgericht Wien (Административен съд Виена, Австрия) с акт от 10 юли 2020 г., постъпил в Съда на 31 юли 2020 г., в рамките на производство по дело

IE

срещу

Magistrat der Stadt Wien,

СЪДЪТ (втори състав),

състоящ се от: Ал. Арабаджиев (докладчик), председател на първи състав, изпълняващ функцията на председател на втори състав, I. Ziemele, T. von Danwitz, P. G. Xuereb и A. Kumin, съдии,

генерален адвокат: J. Kokott,

секретар: A. Calot Escobar,

предвид изложеното в писмената фаза на производството,

като има предвид становищата, представени:

- за чешкото правителство, от M. Smolek, J. Vlácil и L. Dvořáková, в качеството на представители,
- за Европейската комисия, от C. Hermes и M. Noll-Ehlers, в качеството на представители,

предвид решението, взето след изслушване на генералния адвокат, делото да бъде разгледано без представяне на заключение,

* Език на производството: немски.

ПОСТАНОВИ НАСТОЯЩОТО

Решение

- 1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 12, параграф 1, буква г) от Директива 92/43/ЕИО на Съвета от 21 май 1992 година за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна (ОВ L 206, 1992 г., стр. 7; Специално издание на български език, 2007 г., глава 15, том 2, стр. 109, наричана по-нататък „Директивата за местообитанията“).
- 2 Запитването е отправено в рамките на спор между ІЕ, който е служител на строителен предприемач, и Magistrat der Stadt Wien (общинска администрация на Виена, Австрия) по повод на приемането от страна на последната на административен акт, с който на ІЕ се налага глоба, неплащането на която може да доведе до налагане на заместващо наказание лишаване от свобода, на основание на това, че в рамките на строителен проект ІЕ е повредил и унищожил места за почивка и размножаване на вида *Cricetus cricetus* (обикновен хомяк), който фигурира в списъка със защитени животински видове, съдържащ се в буква а) от приложение IV към Директивата за местообитанията. По този спор вече е отправено преюдициално запитване, по което Съдът се е произнесъл с решение от 2 юли 2020 г., Magistrat der Stadt Wien (Обикновен хомяк) (C-477/19, EU:C:2020:517).

Правна уредба

Правото на Съюза

- 3 Член 2 от Директивата за местообитанията предвижда:
 - „1. Настоящата директива има за цел да допринесе за осигуряване биологичното разнообразие чрез запазване на естествените местообитания, както и на дивата фауна и флора върху европейската територия на държавите членки, за които е валиден Договорът [за функционирането на ЕС].
 2. Мерките, взети в изпълнение на настоящата директива, имат за цел да запазят или възстановят благоприятното състояние на запазване на естествените местообитания и видовете диви животни и растения от интерес за [Европейския съюз]“.
 3. Мерките, взети в изпълнение на настоящата директива, вземат под внимание икономическите, социалните и културните изисквания, както и регионалните и местните особености“.
- 4 Член 12, параграф 1 от тази директива предвижда:

„Държавите членки вземат необходимите мерки за въвеждане на строга система за опазване на животинските видове, посочени в приложение IV, буква а), в техните естествени области на разпространение, като се забраняват:

 - а) всички форми на умишлено залавяне или убиване на взети от природата екземпляри от тези видове;

- б) умишлено обезпокояване на тези видове, особено през периодите на размножаване, отглеждане на малките, презимуване и миграция;
 - в) умишлено унищожаване или вземане на яйца от природата;
 - г) всяко повреждане или унищожаване на места за размножаване или почивка“.
- 5 *Cricetus cricetus* (обикновен хомяк) фигурира по-специално сред животинските видове „от интерес за [Съюза], които се нуждаят от строга защита“, чийто списък се съдържа в буква а) от приложение IV към посочената директива.

Австрийското право

- 6 Wiener Naturschutzgesetz (Закон на провинция Виена за защита на природата) от 31 август 1998 г. (LGBl. für Wien, 45/1998), в редакцията му, приложима към спора в главното производство (наричан по-нататък „WNSchG“), транспонира Директивата за местообитанията в националното право за провинция Виена (Австрия).
- 7 В член 10, параграф 3, точка 4 от WNSchG е възпроизведен текстът на член 12, параграф 1, буква г) от въпросната директива. В този член се посочва по-специално че е забранено всяко повреждане или унищожаване на места за размножаване или почивка на животни, които се нуждаят от строга защита.
- 8 Санкциите, предвидени в случай на нарушение на член 10, параграф 3, точка 4 от WNSchG, са посочени в член 49, параграф 1, точка 5. Съгласно последната посочена разпоредба всеки, който в нарушение на член 10, параграф 3 или 4 от WNSchG повреди или унищожи места за размножаване или почивка на животни, които се нуждаят от строга защита, се наказва с глоба в размер до 21 000 EUR, неплащането на която води до налагане на заместващо наказание лишаване от свобода за период до четири седмици, като в случай на рецидив размерът на глобата е до 35 000 EUR, а в случай че не бъде заплатена, заместващото наказание е лишаване от свобода за период до шест седмици.
- 9 Съгласно член 22, параграф 5 от WNSchG компетентният орган може да допусне индивидуална намеса, ако предвидената мярка — сама по себе си или заедно с други мерки, чието налагане е било поискано от компетентния орган — не застрашава в значителна степен целта на защитата.
- 10 Приложението към Wiener Naturschutzverordnung определя *Cricetus cricetus* (обикновен хомяк) като животински вид, който се нуждае от строга защита.

Спорът в главното производство и преюдициалните въпроси

- 11 Строителният предприемач, който е работодател на ІЕ, предприема дейности по строежа на сграда върху терен, на който са се били установили животни от вида *Cricetus cricetus* (обикновен хомяк). Собственицата на този терен, на която е било известно посоченото обстоятелство, уведомява строителния предприемач за него, а последният назначава експерт по околната среда преди началото на строителните работи. В резултат от това експертът изготвя карта на входовете на леговищата на *Cricetus cricetus* (обикновен хомяк) и посочва дали тези леговищата се обитават, що се отнася до конкретна зона.

- 12 Преди реализирането на строителните дейности посоченият строителен предприемач разпорежда растителната покривка да се премахне, да се разчисти мястото на строежа, да се изгради път, водещ до строителната площадка, и паркинг, които са в непосредствена близост до входовете на леговищата на *Cricetus cricetus* (обикновен хомяк) (наричани по-нататък „вредоносните мерки“). Премахването на растителната покривка по-специално цели да накара *Cricetus cricetus* (обикновен хомяк), установен върху площите, където е щяла да се извършва строителната дейност, да се премести върху площи, които са били специално защитени и запазени за този животински вид. Въпреки това от компетентния орган не е било поискано предварително разрешение за прилагането на вредоносните мерки и съответно такова не е било получено преди започване на строителните работи. Освен това са били разрушени поне два входа на леговища.
- 13 При тези условия общинската администрация на Виена приема, че ІЕ, в качеството си на служител на същия строителен предприемач, е бил отговорен за повреждането и унищожаването на местата за почивка и за размножаване на *Cricetus cricetus* (обикновен хомяк), поради което в съответствие с член 10, параграф 3, точка 4 от WNSchG му налага глоба, при неплащането на която се предвижда наказание лишаване от свобода.
- 14 ІЕ сезира Verwaltungsgericht Wien (Административен съд Виена, Австрия) с жалба срещу налагането на тази глоба на основание по-специално, от една страна, че съответните леговища не са били обитавани от *Cricetus cricetus* (обикновен хомяк) към момента на привеждане в изпълнение на вредоносните мерки, а от друга страна, че тези мерки не са довели до повреждането или унищожаването на местата за почивка или размножаване на посочения животински вид.
- 15 В този смисъл, отправяйки първото си преюдициално запитване от 12 юни 2019 г., посочената юрисдикция поставя на Съда редица въпроси относно тълкуването на член 12, параграф 1, буква г) от Директивата за местообитанията, за да получи уточнения относно това какво включват понятията „място за почивка“, „място за размножаване“, „повреждане“ и „унищожаване“ по смисъла на тази разпоредба. С решение от 2 юли 2020 г., Magistrat der Stadt Wien (Обикновен хомяк) (C-477/19, EU:C:2020:517), Съдът отговаря на първия от тези въпроси, като постановява, че посочената разпоредба трябва да се тълкува в смисъл, че понятието „места за почивка“ включва и местата за почивка, които вече не се използват от *Cricetus cricetus* (обикновен хомяк), ако съществува достатъчно голяма вероятност посоченият вид да се завърне на тези места за почивка, което запитващата юрисдикция следва да провери. Освен това с посоченото решение Съдът обявява останалите въпроси за недопустими поради недостатъци на преюдициалното запитване при определянето на националната фактическа и правна рамка, както и поради липсата на обяснения относно точните причини, поради които исканото тълкуване на правото на Съюза е необходимо на запитващата юрисдикция, за да реши спора в главното производство.
- 16 По този повод посочената юрисдикция сезира Съда с ново преюдициално запитване, в което излага по-подробно фактите и уточнява, че според националната правна уредба „повреждането на място за почивка“, „унищожаването на място за почивка“, „повреждането на място за размножаване“ и „унищожаването на място за размножаване“ представляват четири самостоятелни нарушения, които трябва да бъдат санкционирани поотделно. Поради това запитващата юрисдикция смята, че за решаването на спора в главното производство е необходимо да се определи обхватът на понятието „място за

размножаване“ както в пространството, така и във времето, както и критериите за разграничаване между „повреждането“ и „унищожаването“ на място за размножаване и/или за почивка.

- 17 По-специално запитващата юрисдикция иска да установи дали защитата, предоставена с член 12, параграф 1, буква г) от Директивата за местообитанията, се отнася единствено до конкретното обитаване на леговищата на *Cricetus cricetus* (обикновен хомяк), или обхваща и местата около тези леговища. Освен това с оглед на различията в становището на назначения от IE частен експерт и в това на експертите на общинската администрация на град Виена, запитващата юрисдикция отбелязва необходимостта от изясняване на въпроса дали, за да се квалифицира дадено място като такова за размножаване във времево отношение, трябва да се вземат предвид само периодът на фактическо и действително обитаване на леговищата от *Cricetus cricetus* (обикновен хомяк), както и периодът на еманципация на потомството на този животински вид, или дали следва да се вземе предвид и периодът на бременност заедно с периода на евентуално отглеждане на малките на животинския вид.
- 18 При тези обстоятелства Verwaltungsgericht Wien (Административен съд Виена) решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:
- „1) Как следва да се тълкува понятието „място за размножаване“ по смисъла на член 12, [параграф 1, буква г)] от Директивата за местообитанията и как „мястото за размножаване“ следва да се разграничи пространствено от другите места?
 - 2) Въз основа на какви фактори следва да се определи дали и ако това е така, за какъв период е ограничено във времето съществуването на мястото за размножаване?
 - 3) По какви критерии следва да се установи дали чрез определено действие или бездействие се причинява повреждане, съответно унищожаване на места за размножаване?
 - 4) По какви критерии следва да се установи дали е повредено или унищожено място за почивка по смисъла на член 12, [параграф 1, буква г)] от Директивата за местообитанията?“.

По преюдициалните въпроси

По първия въпрос

- 19 С първия си въпрос по същество запитващата юрисдикция иска да установи дали член 12, параграф 1, буква г) от Директивата за местообитанията трябва да се тълкува в смисъл, че понятието „място за размножаване“, което се съдържа в тази разпоредба, включва единствено леговищата на *Cricetus cricetus* (обикновен хомяк) или дали обхваща и местата около входовете на леговищата на този защитен животински вид.
- 20 Съгласно постоянната съдебна практика при тълкуването на разпоредба от правото на Съюза трябва да се вземат предвид не само нейният текст, но и контекстът ѝ и целите на правната уредба, от която тя е част (решение от 2 юли 2020 г., Magistrat der Stadt Wien (Обикновен хомяк), C-477/19, EU:C:2020:517, т. 23 и цитираната съдебна практика).

- 21 На първо място, следва да се припомни, че според текста на член 12, параграф 1, буква г) от Директивата за местообитанията държавите членки са длъжни да предприемат необходимите мерки за въвеждане на строга система за опазване на животинските видове, посочени в буква а) от приложение IV към същата директива, в техните естествени области на разпространение, като забраняват всяко повреждане или унищожаване на места за размножаване или почивка.
- 22 Текстът на тази разпоредба обаче сам по себе си не позволява да се определи дали защитата, предоставена с тази разпоредба на местата за размножаване на защитен животински вид, обхваща и местата около тях.
- 23 На второ място, що се отнася до контекста, в който се вписва член 12, параграф 1, буква г) от Директивата за местообитанията, макар Директивата за местообитанията да не съдържа определение на понятието „място за размножаване“, Съдът е подчертал, че посочената в тази разпоредба забрана не се отнася пряко до животинските видове, а цели да защити важни части от тяхното местообитание (решение от 2 юли 2020 г., Magistrat der Stadt Wien (Обикновен хомяк), C-477/19, EU:C:2020:517, т. 28).
- 24 От това следва, че предоставената с член 12, параграф 1, буква г) от Директивата за местообитанията строга защита цели да гарантира, че важни части от местообитанията на защитените животински видове ще бъдат запазени по такъв начин, че последните ще могат да се възползват от условията, конкретно необходими, за да се размножават там (вж. по аналогия решение от 2 юли 2020 г., Magistrat der Stadt Wien (Обикновен хомяк), C-477/19, EU:C:2020:517, т. 29).
- 25 Следва обаче да се отбележи, че предлаганото от жалбоподателя в главното производство тълкуване на понятието „място за размножаване“, съдържащо се в член 12, параграф 1, буква г) от Директивата за местообитанията, което цели да ограничи обхвата на това понятие само до леговищата на *Cricetus cricetus* (обикновен хомяк), може да изключи от тази защита зоните, необходими за размножаването и раждането на потомството на този защитен животински вид, които места могат да се намират около леговищата. Подобно тълкуване не би могло да гарантира запазването на важни части от местообитанието на посочения животински вид, така че той да може да се възползва от условията, конкретно необходими, за да се размножава там.
- 26 В това отношение в ръководния документ относно строгото опазване на животинските видове от интерес за Общността съгласно Директивата за местообитанията 92/43/ЕИО (окончателна редакция, февруари 2007 г.) Комисията уточнява, от една страна, че член 12, параграф 1, буква г) от Директивата за местообитанията трябва да се разбира като целящ запазването на екологичната функционалност на местата за размножаване, и от друга страна, че последните могат да включват местата, необходими за ухажването, чифтосването, изграждането на гнездата или избора на места за снасяне или раждане, мястото за мътене и излюпване на яйцата и мястото за гнездене или раждане, когато се обитава от потомството, зависещо от това място.
- 27 Така от контекста, в който се вписва член 12, параграф 1, буква г) от Директивата за местообитанията, става ясно, че понятието „място за размножаване“ трябва да се разбира като включващо всички зони, които са необходими, за да може съответният животински вид успешно да се размножава, включително тези около мястото за размножаване, като това тълкуване се потвърждава и от целите на тази директива.

- 28 Всъщност, на трето място, следва да се припомни, както Съдът подчертава в точка 18 от своето решение от 2 юли 2020 г., Magistrat der Stadt Wien (Обикновен хомяк) (C-477/19, EU:C:2020:517), че според текста на член 2, параграф 1 от Директивата за местообитанията тя „има за цел да допринесе за осигуряване биологичното разнообразие чрез запазване на естествените местообитания, както и на дивата фауна и флора върху европейската територия на държавите членки“. Освен това съгласно член 2, параграфи 2 и 3 от тази директива мерките, взети в изпълнение на същата, имат за цел да запазят или възстановят благоприятното състояние на запазване на естествените местообитания и видовете диви животни и растения от интерес за Европейския съюз и вземат под внимание икономическите, социалните и културните изисквания, както и регионалните и местните особености.
- 29 От друга страна, Директивата за местообитанията има за цел да осигури строга защита на животинските видове посредством по-специално забраните, предвидени в член 12, параграф 1 от нея, така че предвиденият в тази разпоредба режим на защита трябва да бъде в състояние да избегне на практика засягането на местообитанието на защитените животински видове (вж. в този смисъл решение от 2 юли 2020 г., Magistrat der Stadt Wien (Обикновен хомяк), C-477/19, EU:C:2020:517, т. 20 и цитираната съдебна практика).
- 30 Следователно защитата на местата за размножаване на защитен животински вид, предвидена в член 12, параграф 1, буква г) от Директивата за местообитанията, трябва да позволи да се гарантира, че местата допринасят за поддържането или възстановяването на благоприятно състояние на запазването на този животински вид, в смисъл че тази защита гарантира непрекъснатостта на екологичната им функционалност.
- 31 Не би било съвместимо с тази цел обаче лишаване от защита на местата около тези за размножаване на защитен животински вид, тъй като те могат да се окажат необходими, за да позволят на този животински вид да се размножава успешно.
- 32 В случая е безспорно, че вредоносните мерки се състоят в премахването на растителната покривка около входа на леговищата на *Cricetus cricetus* (обикновен хомяк), в разчистването на мястото на строежа, изграждането на път, водещ до строителната площадка, и на паркинг, които са в непосредствена близост до входовете на леговищата.
- 33 При тези условия и както става ясно от контекста, в който се вписва член 12, параграф 1, буква г) от Директивата за местообитанията, а също така и от преследваните с този член цели, следва да се приеме, че защитата на място за размножаване на защитен животински вид, както я налага тази разпоредба, би била лишена от полезно действие, ако човешките дейности, осъществявани около това място, имат за предмет или последица това, че въпросният животински вид вече не обитава повече съответното място за размножаване, което запитващата юрисдикция следва да провери.
- 34 С оглед на всички изложени по-горе съображения на първия въпрос следва да се отговори, че член 12, параграф 1, буква г) от Директивата за местообитанията трябва да се тълкува в смисъл, че понятието „място за размножаване“, което се съдържа в тази разпоредба, включва и местата около него, ако те се окажат необходими, за да позволят на защитените животински видове, фигуриращи в буква а) от приложение IV към посочената директива, какъвто е *Cricetus cricetus* (обикновен хомяк), да се размножават успешно.

По втория въпрос

- 35 С втория си въпрос по същество запитващата юрисдикция иска да установи дали член 12, параграф 1, буква г) от Директивата за местообитанията трябва да се тълкува в смисъл, че защитата на местата за размножаване на защитен животински вид, предоставена с тази разпоредба, е ограничена във времето.
- 36 От преписката, с която разполага Съдът, става ясно, че запитващата юрисдикция иска по-специално да установи дали тази защита обхваща единствено периода на фактическо и действително обитаване на леговищата от *Cricetus cricetus* (обикновен хомяк) и периода на еманципация на потомството на този защитен животински вид или се прилага и за целия период на бременност и за периода на евентуално отглеждане на малките на животинския вид.
- 37 За да се отговори на този въпрос, следва да се отбележи, че в решение от 2 юли 2020 г., Magistrat der Stadt Wien (Обикновен хомяк) (C-477/19, EU:C:2020:517), Съдът е трябвало да уточни обхвата на понятието „място за почивка“ по смисъла на член 12, параграф 1, буква г) от Директивата за местообитанията. Така след буквално, систематично и телеологично тълкуване на тази разпоредба Съдът приема широко значение на обхвата на това понятие във времето, което означава, че защитата на местата за почивка на съответния животински вид обхваща и местата за почивка, които вече не се използват от този животински вид, ако съществува достатъчно голяма вероятност посоченият животински вид да се завърне на тези места за почивка.
- 38 С оглед на съображенията, изложени в точки 24, 29 и 30 от настоящото решение относно строгата защита, предоставена с член 12, параграф 1, буква г) от Директивата за местообитанията, такова широко значение трябва да се възприеме и по отношение на времевия обхват на защитата на местата за размножаване, посочени в тази разпоредба.
- 39 От това следва, че за да се осигури строгата защита, предоставена с тази разпоредба, местата за размножаване на защитен животински вид трябва да бъдат защитени, докато това е необходимо, за да се позволи успешното размножаване на този животински вид, така че тази защита обхваща и места за размножаване, които вече не се използват, ако съществува достатъчно голяма вероятност посоченият животински вид да се завърне в тях, което запитващата юрисдикция следва да провери.
- 40 Този извод впрочем се потвърждава от прочита на ръководния документ, посочен в точка 26 от настоящото решение, в който Комисията уточнява, че местата за размножаване са от ключово значение за жизнения цикъл на защитен животински вид и представляват много важни части от цялото му местообитание, необходимо за оцеляването му, така че те трябва да бъдат защитени дори когато не са използват, но има голяма вероятност съответният животински вид да се завърне в тези места.
- 41 Ето защо следва да се приеме, че член 12, параграф 1, буква г) от Директивата за местообитанията не може да се тълкува в смисъл, че предвидената в тази разпоредба защита на местата за размножаване на защитен животински вид се ограничава до периода на фактическо и действително обитаване или до периода на бременност и до периода на евентуално отглеждане на малките на този животински вид.

- 42 Ето защо за целите на прилагането на режима на защита, предвиден в тази разпоредба, запитващата юрисдикция ще трябва да провери по-специално дали с оглед запазването на екологичната функционалност на местата за размножаване на *Cricetus cricetus* (обикновен хомяк) съществува достатъчно голяма вероятност отвъд периодите, посочени в предходната точка, този защитен животински вид да се завърне на тези места, за да се размножава в тях.
- 43 С оглед на всички изложени по-горе съображения на втория въпрос следва да се отговори, че член 12, параграф 1, буква г) от Директивата за местообитанията трябва да се тълкува в смисъл, че местата за размножаване на защитен животински вид трябва да бъдат защитени, докато това е необходимо, за да се позволи успешното размножаване на този животински вид, така че тази защита обхваща и места за размножаване, които вече не се използват, ако съществува достатъчно голяма вероятност посоченият животински вид да се завърне на тези места.

По третия и четвъртия въпрос

- 44 С третия и четвърти въпрос, които следва да се разгледат заедно, по същество запитващата юрисдикция иска да се разтълкуват понятията „повреждане“ и „унищожаване“ по смисъла на член 12, параграф 1, буква г) от Директивата за местообитанията.
- 45 По-специално запитващата юрисдикция иска да установи дали вредоносните мерки представляват „повреждане“ или „унищожаване“ на място за размножаване и/или почивка по смисъла на тази разпоредба.
- 46 В това отношение следва да се констатира, че Директивата за местообитанията не съдържа определение на тези понятия, които следователно трябва да се тълкуват в съответствие с обичайното значение на съставлящите ги думи в общоупотребимия език, като се държи сметка за контекста, в който се използват, и за целите, преследвани от правната уредба, от която са част (вж. в този смисъл решение от 1 октомври 2020 г., *Staatssecretaris van Financiën* (Намалена ставка на ДДС за афродизиаци), C-331/19, EU:C:2020:786, т. 24 и цитираната съдебна практика).
- 47 Що се отнася, на първо място, до обичайното значение в общоупотребимия език на думите „повреждане“ и „унищожаване“, следва да се отбележи, че тези думи се отнасят съответно до действието на рушене, включително до постепенно отслабване, и до действието на изчезване.
- 48 По-нататък, що се отнася до контекста, в който се вписва член 12, параграф 1, буква г) от Директивата за местообитанията, от ръководния документ на Комисията, посочен в точка 26 от настоящото решение, следва, че повреждането може да се определи като физическо рушене, засягащо местообитание, място за размножаване или почивка, което, за разлика от унищожаването, може да настъпва бавно и постепенно да намалява екологичната функционалност на съответното място, така че това рушене може да не доведе незабавно до погиване на функционалността, но ще я засегне в качествено или количествено отношение и след време може да доведе до пълното ѝ погиване.
- 49 Освен това следва да се припомни, че забраната за действия, които причиняват повреждането или унищожаването на местата за размножаване или почивка, предвидена в тази разпоредба, не се ограничава — противно на предвиденото за действията, посочени в

член 12, параграф 1, букви а)—в) от посочената директива — до умишлените действия (вж. в този смисъл решение от 2 юли 2020 г., Magistrat der Stadt Wien (Обикновен хомяк), C-477/19, EU:C:2020:517, т. 27 и цитираната съдебна практика).

- 50 Накрая, що се отнася до преследваната с Директивата за местообитанията цел, е важно също да се припомни, че целта ѝ, както бе посочено в точка 29 от настоящото решение, е да се осигури строга защита на животинските видове посредством по-специално предвидените в член 12, параграф 1 забрани.
- 51 С оглед на тази система за строга защита следва да се приеме, че степента на засягане на екологичната функционалност на мястото за размножаване или почивка, независимо дали то е умишлено или не, е решаващият критерий, за да се направи разграничение между, от една страна, действие, което води до повреждане на мястото за размножаване или почивка, и от друга страна, действие, причинило тяхното унищожаване.
- 52 По-специално следва да се гарантира, че местата за размножаване и почивка на защитен животински вид няма да бъдат повредени или унищожени от човешките дейности, така че да продължат да предоставят необходимите условия, за да може този животински вид да си почива или да се размножава успешно в тях. При подобна оценка трябва да се вземат предвид екологичните изисквания, характерни за всеки засегнат животински вид, към който принадлежи съответният представител, както и положението на представителите на този животински вид, които обитават съответното място за размножаване или почивка.
- 53 В случая за целите на прилагането на член 12, параграф 1, буква г) от Директивата за местообитанията запитващата юрисдикция ще трябва да провери дали вредоносните мерки са били от естество да намалят постепенно или напълно екологичната функционалност на тези местообитания.
- 54 С оглед на всички изложени по-горе съображения на третия и четвъртия въпрос следва да се отговори, че член 12, параграф 1, буква г) от Директивата за местообитанията трябва да се тълкува в смисъл, че понятията „повреждане“ и „унищожаване“, посочени в тази разпоредба, трябва да се тълкуват в смисъл, че обозначават съответно постепенното намаляване на екологичната функционалност на място за размножаване или почивка на защитен животински вид и пълното погиване на тази функционалност, независимо дали посегателствата са умишлени или не.

По съдебните разноски

- 55 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (втори състав) реши:

- 1) Член 12, параграф 1, буква г) от Директива 92/43/ЕИО на Съвета от 21 май 1992 година за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна трябва да се тълкува в смисъл, че понятието „място за размножаване“, което се съдържа в тази разпоредба, включва и местата около него, ако те се окажат необходими, за да позволят на защитените животински видове, фигуриращи в буква а) от приложение IV към посочената директива, какъвто е *Cricetus cricetus* (обикновен хомяк), да се размножават успешно.
- 2) Член 12, параграф 1, буква г) от Директива 92/43 трябва да се тълкува в смисъл, че местата за размножаване на защитен животински вид трябва да бъдат защитени, докато това е необходимо, за да се позволи успешното размножаване на този животински вид, така че тази защита обхваща и места за размножаване, които вече не се използват, ако съществува достатъчно голяма вероятност посоченият животински вид да се завърне на тези места.
- 3) Член 12, параграф 1, буква г) от Директива 92/43 трябва да се тълкува в смисъл, че понятията „повреждане“ и „унищожаване“, посочени в тази разпоредба, трябва да се тълкуват в смисъл, че обозначават съответно постепенното намаляване на екологичната функционалност на място за размножаване или почивка на защитен животински вид и пълното погиване на тази функционалност, независимо дали посегателствата са умишлени или не.

Подписи